

LÓPEZ OJEDA, Esther (coord.). *La violencia en la sociedad medieval*. Logroño: Instituto de Estudios Riojanos, 2019. Actas. 379 pàgs. [17 x 24].

Actes de la XXIX Setmana d'estudis medievals a Nàjera (2018), consten d'un pròleg a càrrec de la coordinadora i deu treballs relatius a les diverses formes de violència: la guerra, el domini senyorial, les revoltes camperoles, els conflictes ciutadans o la violència de gènere. De forma paral·lela s'observen les regularitzacions portades a terme per l'Estat per poder solventar els conflictes i impartir justícia. La violència era un fet corrent a la societat feudal.

El primer treball de María ASENJO GONZÁLEZ tracta sobre els aspectes generals de la violència medieval: revisió, plantejaments i propostes. Destaca la violència política i el seu interès historiogràfic, la ciutat i les maneres de solventar la delinqüència (joc, prostitució, tavernes) i les penes aplicades en cada cas. Josep TORRÓ es refereix a la captura i esclavització dels infidels en l'etapa c. 1230 a c. 1330. Com es podien agafar adalids i almogàvers i com es reglamentaven les accions (Fur de les Cavalgades). José Antonio JARA FUENTE comenta el conflicte a la ciutat i sobretot la violència política a Castella durant el s. XV; com es desenvolupava aquesta per mitjà de codis verbals, gestuals i físics. Jon Andoni FERNÁNDEZ DE LARREA ROJAS esmenta la violència feudal entre bandes de nobles: revenges i guerres privades, sobre tot als espais perifèrics en els quals no hi havia un control directe de la monarquia. De manera contrària, Carlos BARROS analitza la pau en els conflictes durant la Baixa Edat Mitjana. Com era la violència, les execucions i les diferències entre grups socials: nobles, monjos, etc. L'autora Maria Sabina ÁLVAREZ BEZOS se centra en la violència contra les dones a la Rioja. A partir de documentació observa com les dones tenien protecció jurídica, tot i que era una violència socialment acceptada. Javier PÉREZ-EMBID presenta els sants guerrers que hi va haver després de la Reforma Gregoriana i que van coincidir amb l'augment d'importància social dels cavallers. Tracta aquesta figura a França i sobretot a Espanya (Santiago, Sant Jordi i Sant Jaume). María del Pilar RABADÉ OBRADÓ se centra en la violència contra els jueus i els jueus conversos a Castella a finals de la Edat Mitjana. José SÁNCHEZ-ARCILLA BERNAL aprofundeix en els controls de la violència per mitjà del poder públic, amb normatives i l'aplicació de la justícia en relació al poder reial, sobretot durant el regnat d'Alfons X, Alfons XI i els Reis Catòlics. Inés MONTEIRA ARIAS analitza el tema a l'escultura romànica, a partir de la figura del cavaller, les escenes de lluita o bé les conseqüències de la guerra: mutilats i altres persones que la han patit; conté imatges sobre aquest assumpte. Per tant, s'aporta una nova visió sobre aquesta problemàtica.

Traducción de la reseña anterior:

Actas de la XXIX Semana de estudios medievales en Nájera (2018), constan de un prólogo a cargo de la coordinadora y diez trabajos relativos a las diversas formas de violencia: la guerra, el dominio señorial, las revueltas campesinas, los conflictos ciudadanos o la violencia de género. Paralelamente se observan las regularizaciones llevadas a cabo por el Estado para poder solucionar los conflictos e impartir justicia. La violencia era un hecho corriente en la sociedad feudal.

El primer trabajo de María ASENJO GONZÁLEZ trata sobre los aspectos generales de la violencia medieval: revisión, planteamientos y propuestas. Destaca la violencia política y su interés historiográfico, la ciudad y las maneras de solucionar la delincuencia (juego, prostitución, tabernas) y las penas aplicadas en cada caso. Josep TORRÓ se refiere a la captura y esclavización de los infieles en la etapa c. 1230 a c. 1330. Como se podían tomar adalides y almogávares y como se reglamentaban las acciones (Fuero de las Cabalgatas). José Antonio JARA FUENTE comenta el conflicto en la ciudad y sobre todo la violencia política en Castilla durante el s. XV; como se desarrollaba ésta mediante códigos verbales, gestuales y físicos. Jon Andoni FERNÁNDEZ DE LARREA ROJAS menciona la violencia feudal entre bandas nobles: venganzas y guerras privadas, sobre todo en los espacios periféricos en los cuales no había un control directo de la monarquía. Contrariamente, Carlos BARROS analiza la paz en los conflictos durante la Baja Edad Media. Como era la violencia, las ejecuciones y las diferencias entre grupos sociales: nobles, monjes, etc. La autora María Sabina ÁLVAREZ BEZOS se centra en la violencia contra las mujeres en la Rioja. A partir de documentación observa como las mujeres tenían protección jurídica, a pesar de que era una violencia socialmente aceptada. Javier PÉREZ-EMBID presenta a los santos guerreros que hubo después de la Reforma Gregoriana y que coincidieron con el aumento de importancia social de los caballeros. Trata esta figura en Francia y sobre todo en España (Santiago, San Jorge, San Jaime). María del Pilar RABADÉ OBRADÓ se centra en la violencia contra los judíos y en los judíos conversos en Castilla a finales de la Edad Media. José SÁNCHEZ-ARCILLA BERNAL profundiza en los controles de la violencia por medio del poder público, con normativas y la aplicación de la justicia en relación al poder real, sobre todo durante el reinado de Alfonso X, Alfonso XI y los Reyes Católicos. Inés MONTEIRA ARIAS analiza el tema en la escultura románica, a partir de la figura del caballero, las escenas de lucha o bien las consecuencias de la guerra: mutilados y otras personas que la han padecido; contiene imágenes sobre este asunto. Por lo tanto, se aporta una nueva visión sobre esta problemática.

IHE
(Secretaria de la revista)